

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πέμπτη 08.05.2025

*Φιλοσοφία και επιστήμη της εικόνας. Γεωμετρία και Αλγόριθμοι στην τέχνη. Μια ιστορική διαδρομή
Εύη (Ευαγγελία) Σαμπανίκου (μέσω zoom)
Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης και Οπτικού Πολιτισμού
Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Καρλόβασι, κτίριο Αλεξάνδρου του Πανεπιστημίου Αιγαίου (απέναντι από το Γυμνάσιο Καρλοβάσου),
Αίθουσα Ι1

20.00-21.30

Περίληψη ομιλίας:

Η διάλεξη παρακολουθεί την εξέλιξη της σχέσης μεταξύ της τέχνης και της τεχνολογίας μέσα στον χρόνο.

Σε προηγούμενες περιόδους της ιστορίας, ο όρος «τέχνη» περιλάμβανε ένα πολύ μεγαλύτερο εύρος ανθρώπινων δραστηριοτήτων και πολιτισμικών προϊόντων (χρηστικών και μη χρηστικών) και αναφερόταν στην προηγμένη χρήση των τεχνολογικών εργαλείων κάθε περιόδου, αλλά και στη δημιουργική ικανότητα των καλλιτεχνών. Η δυνατότητα μιας πιο *γεωμετρικής όρασης* δημιουργείται στην Κλασική Αρχαιότητα, συστηματοποιείται στην Αναγέννηση και αναβιώνει έως υπερβολής στον Νεοκλασικισμό.

Με την συγκρότηση της Δυτικής κοσμοθεωρίας και λογικής και με αφετηρία κυρίως την Αναγέννηση, η *γεωμετρική προοπτική* ανάγεται σε επιστήμη και η ρεαλιστική αναπαράσταση καθίσταται το στοίχημα των καλλιτεχνών για την ερμηνεία του κόσμου βασισμένη στη μαθηματική πρόσληψη της ορατής πραγματικότητας (γεωμετρία). Εγκαινιάζεται όμως παράλληλα η τάση που καλλιεργείται από την κυρίαρχη ιδεολογία και κορυφώνεται τους επόμενους αιώνες, να θεωρούνται οι λεγόμενες «εφαρμοσμένες» τέχνες (στην ουσία η ίδια η τεχνική - τεχνολογία) υποδεέστερες και να μη συμπεριλαμβάνονται στην επίσημη σφαίρα της αποκαλούμενης «υψηλής» τέχνης. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στην αυστηρή κατηγοριοποίηση της τέχνης στις ακαδημαϊκές εκθέσεις μετά την περίοδο του Νεοκλασικισμού (Salon, Royal Academy) και, αν η τάση αυτή συνεχιζόταν ως σήμερα, θα απέρριπτε ως «μη υψηλή» το σύνολο σχεδόν της παραγόμενης σύγχρονης τέχνης, κάτι που ευτυχώς δεν συνέβη.

Τα αντισυμβατικά κινήματα του τέλους του 19^{ου} αιώνα και τα κινήματα του Μοντερνισμού στο πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα, ανατρέπουν τις παραπάνω ιδεοληψίες και κατηγοριοποιήσεις, ενώ στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, οι νέες τεχνολογίες οδηγούν σε εντελώς νέες μορφές τέχνης, έτσι ώστε να μιλάμε πλέον για *τέχνη με νέα μέσα* (New Media Art), για την οποία πληθαίνουν τα

τελευταία χρόνια τα θεωρητικά - φιλοσοφικά έργα που την εξετάζουν παράλληλα με την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Η εμφάνιση νέων μορφών τέχνης βασισμένων σε όσα τεχνολογικά μέσα προκύπτουν μετά τη φωτογραφία (που έχει ήδη εμφανιστεί από το 1826), ανάγεται τουλάχιστον στα 1918 και μια πρώτη φάση της φτάνει έως τα 1967. Μια δεύτερη περίοδος, στην οποία η τέχνη αποκτά απρόσμενα τεχνολογικές διαστάσεις είναι τα χρόνια μεταξύ 1968 και 1983, ενώ από το 1983 έως σήμερα, η τέχνη εισχωρεί στο χώρο του ψηφιακού (και του διαδικτύου). Η σχέση μεταξύ τέχνης και αλγορίθμων βαθαίνει και εκφράζεται μέσω ενός αριθμού προγραμμάτων που οδηγούν την τέχνη από την εικονική (VR) και επαυξημένη (AR) πραγματικότητα, στην τεχνητή νοημοσύνη (AI) και τη ρομποτική.

Σκοπός της παρούσας διάλεξης είναι να αναδείξει περιόδους και παραδείγματα.

Συντονιστές:

Κωνσταντίνα Ζορμπαλά

Κωνσταντίνος Τσαπρούνης

Email: tina.zormbala@aegean.gr

<https://myria.math.aegean.gr/ifme/>